

Specifieke Uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026

Integraal plan van aanpak

Gemeente Doesburg

Inleiding

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Sportakkoord II zijn in één brede specifieke uitkering voor gemeenten ondergebracht: de Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026, ook wel 'de Brede SPUK' genoemd.

Door te werken vanuit een integrale benadering van preventie en een brede blik op gezondheid, dragen we bij aan een gezonde generatie in 2040. Een generatie met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving en waarin sprake is van een sterke sociale basis. Dat vraagt om lokaal maatwerk, waarbij in samenspraak met inwoners en maatschappelijke partners (bestaande) aanpakken, initiatieven, middelen en menskracht worden gekoppeld.

Eén van de voorwaarden om als gemeente gebruik te kunnen maken van de regeling is het opstellen en indienen van een integraal plan van aanpak voor de periode 2024-2026.

De afgelopen jaren is er al veel in gang gezet op gezondheid, preventie, sociale basis, sport, bewegen en cultuur. Om de integraliteit tussen deze domeinen te stimuleren en te waarborgen, worden in dit plan van aanpak naast de uitgangssituatie, de beoogde doelen en resultaten beschreven en hoe daar uitvoering aan wordt gegeven.

Format plan van aanpak (2024-2026) Brede SPUK Doesburg

1. Waar staat de gemeente (huidige situatie)

Brondocumenten:

- i. Coalitieakkoord gemeente Doesburg
 - ii. Koers Verleggen, Nieuwe Route in het Sociaal Domein 2021
 - iii. Toekomstvisie Doesburg 2040
 - iv. Profiel van Doesburg, nota van bevindingen (februari 2020) Bureau Berenschot
 - v. Doesburgs Vitaliteitsakkoord (2023) - concept
 - vi. Spelen, bewegen en ontmoeten 2018-2026
 - vii. Lokale gezondheidsnota (2017)
 - viii. Visiedocument Brede Impuls Buurtsportcoaches (2014)
 - ix. Projectplan MDO Kwetsbaar zwanger
 - x. Afspraken rondom 'kwetsbare zwangeren' Doesburg
- Data:
- xi. Websites: RIVM (CBS statline), 'waar staat je gemeente'
 - xii. Regiobeeld Centraal Gelderland (2023)
 - xiii. Gezond in Doesburg: Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen (2022)
 - xiv. Regiobeeld Doesburg, Duiven, Montferland, Westervoort en Duiven – in opdracht van Caleidoz, met subsidie van ZonMW (2021)
 - xv. Regiobeeld mentale gezondheid jongeren Midden-Gelderland, in opdracht van Community of Care, uitvoering door ahti met subsidie van ZonMW (2021).

Gemeente Doesburg is een zelfstandige gemeente met 11.036¹ inwoners gesitueerd op het snijpunt van de Liemers, Achterhoek en Veluwezoom. Doesburg is een Hanzestad die door toeristen goed wordt gevonden en is gelegen in een omgeving waar natuur en recreatiemogelijkheden volop aanwezig zijn. Doesburg is ook een stad met uitdagingen. Qua leeftijdsopbouw heeft het een relatief oude populatie en een kleinere groep jongeren (15% jonger dan 18 jaar) ten opzichte van andere kleine gemeenten (19%) (CBS – Kerncijfers Wijken en Buurten 2022). Er is een hoge grijze druk, 50% van de volwassenen is 65 jaar en ouder ten opzichte van het aandeel volwassenen van 20 t/m 65 jaar (CBS Bevolkingsstatistiek 2018-2022).

Hoewel het merendeel van Doesburg autochtoon (80,3%) is, wonen er ten opzichte van de meeste omliggende gemeenten ook een hoger percentage 1^e en 2^e generatie allochtonen (19,7%) in de gemeente. Na Arnhem heeft Doesburg ten opzichte van omliggende gemeenten de meeste 1^e en 2^e generatie allochtonen. Van het aandeel allochtone inwoners is 9,4% Westers en 10,3% Niet-westers in afkomst.²

In Doesburg heeft 19% van de volwassen populatie moeite met rondkomen (t.o.v. 17% gemiddeld) en is 10% van de volwassenpopulatie (18-64 jaar) volledig arbeidsongeschikt (Gezond in Doesburg, Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2022). Doesburg kent in het verlengde hiervan relatief veel sociale huurwoningen (ongeveer 40% van alle woningen wordt verhuurd voor een sociale huurprijs).

¹ Bron: Waarstaatjegemeente.nl

² Bron: Nota van Bevindingen t.b.v. Toekomstvisie Doesburg 2040, Berenschot.

Mensen die een (zeer) laag inkomen hebben en mensen met een lage opleiding ervaren vaker gezondheidsproblemen en is er een groter risico op angst, depressie en overgewicht. Vandaar dat gemeente Doesburg de thema's van GALA en de hoofdlijnen van het Sportakkoord II onderschrijft.

1a. Bestaand lokaal preventieakkoord of lokaal sportakkoord, met welke partijen en op welke wijze er uitvoering aan wordt gegeven.

Vanuit het Sport- en Beweegakkoord en Leefstijlakkoord is er een overlegstructuur ontstaan die heeft bijgedragen aan het vormgeven van de gezamenlijke opgaven voor gemeente Doesburg. Vanwege het aflopen van de looptijd van het Sport- en beweegakkoord en ter bevordering van de slagkracht is er een nieuw akkoord, waarin de focus van het Sport- en Beweegakkoord en het Leefstijlakkoord is samengevoegd, namelijk het *Doesburgs Vitaliteitsakkoord*. Dit Vitaliteitsakkoord geeft richting voor de komende jaren.

Met het Doesburgs Vitaliteitsakkoord (2023) is er een duidelijke organisatiestructuur neergezet. Het kernteam bewaakt de voortgang van het Vitaliteitsakkoord. De leden treden op als coach richting de inhoudelijke werkgroepen waarin de partners participeren.

In bijlage 1 staan de thema's weergegeven van beide akkoorden -Sport- en beweegakkoord en het Leefstijlakkoord- welke als input heeft gediend voor het recent gesloten Doesburgs Vitaliteitsakkoord. Tevens staat er een korte voorgeschiedenis weergegeven van het ontstaan van het Doesburg Vitaliteitsakkoord.

1b Geef een korte toelichting op de belangrijkste gezondheidsverschillen in de gemeente. Doe hetzelfde voor de verschillen in deelname aan sport, bewegen en cultuur.

In het beleidsdocument 'Koers verleggen' van gemeente Doesburg wordt de conclusie getrokken dat de wenselijke beweging richting afname van zware zorg in het sociaal domein, toename van de draagkracht van het gezin en omgeving en een afname van de kosten nog onvoldoende is gerealiseerd. Gecombineerd met de beschreven 'grijze' druk, inclusief de prognose waarin het aantal inwoners met dementie in 2030 een piek zal bereiken in Doesburg, liggen er volop uitdagingen.

Parallel is er een ontwikkeling waarbij mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen, het zorgpersoneel en de beschikbaarheid van mantelzorgers afneemt en de jeugd steeds meer problemen ervaart door de complexiteit van de geïndividualiseerde samenleving, wat door de coronaperiode scherper is geworden. Vandaar dat ter uitwerking van de pijler 'verbindende en versterkende sociale aanpak' uit de toekomstvisie Doesburg 2040 is gekozen voor twee actielijnen.

Deze zijn:

1. Inzet op preventie en vroegsignalering op het gebied van sociale, financiële en psychische problematiek.
2. Bouwen aan een krachtige gemeenschap met inzet van inwoners, verenigingen, vrijwilligers, ondernemers.

Als werkwijze om deze actielijnen vorm te geven wordt gekozen voor een samenhangende wijkgerichte aanpak.

Vanuit de actielijnen heeft de Gemeente Doesburg zichzelf een aantal doelen gesteld. Dit zijn:

1. Versterken van de sociale basis van Doesburg
2. Preventie en vroegsignalering
3. Zorgen voor bestaanszekerheid
4. Positieve gezondheid en inclusie

1c Wat zijn de belangrijkste opgaven op het gebied van sport, bewegen en cultuur?

1d. Wat zijn de belangrijkste opgaven op het gebied van gezondheid en sociale basis?

In bijlage 2 staan de gezondheidsverschillen per thema weergegeven aan de hand van de iconen van Positieve Gezondheid. Resumerend valt hieruit op te maken dat de inwoners van Doesburg een achterstand kennen als het gaat om regelmatig sporten, een sportlidmaatschap (bij kinderen) en vallen op door een grotere groep waar sprake is van overgewicht en obesitas. Reden om aandacht te blijven houden bij kinderen voor het bevorderen van de motorische ontwikkeling, als ook kennismaking en plezier met buitenspelen en de toegankelijkheid van sport(verenigingen). Voor volwassenen betekent dit dat de toegankelijkheid van sport(verenigingen) aandacht vraagt.

Voor het versterken van de sociale basis stelt gemeente Doesburg dat er een transformatie nodig is, vandaar dat een focus op het collectieve en het zelforganiserend vermogen van inwoners nodig is, naast de individuele zorg en ondersteuning voor mensen die dat echt nodig hebben (Uit: Koers verleggen; Een nieuwe route in het sociaal domein, 2021). Dit vraagt dus twee verschillende aanpakken, naast de reeds bestaande individuele route in het sociaal domein tevens een collectieve community benadering.

Doesburg kent relatief veel inwoners met een verminderde (ervaren) gezondheid (zoals aantal rokers, prevalentie overgewicht) en lagere SES. Een groep waarvan het toekomstperspectief daardoor minder rooskleurig is. Om de veerkracht van deze groep te versterken, is samenwerking nodig tussen inwoners, lokale organisaties en professionals. Wijkgericht werken, vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid, is een wenselijke vervolgstap om de aanwezige kwaliteiten, kennis en verbindingen in de wijk te stimuleren. Thema's als inrichting van de wijk/leefomgeving en groen in de wijk en samenwerking met partners als de Coöperatie IJsselstromen zijn hierin helpend.

De Coöperatie IJsselstromen is een multidisciplinair en wijkgericht samenwerkingsverband van de eerstelijns zorgverleners en praktijken uit Doesburg en een aantal omliggende plaatsen uit de buurgemeente Zevenaar. Vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid en met extra zorg voor laaggeletterden wordt er door de leden intensief samengewerkt, over de grenzen van de disciplines heen. Door verbinding te maken en persoonlijk kennis te nemen van elkaars expertise vindt men elkaar sneller, wordt er beter op elkaar ingespeeld waardoor er in samenhang doelmatige, adequate en persoonsgerichte hulp geboden ten gunste van de inwoners.

De gemeente Doesburg wil een start maken met een nieuwe manier van werken, namelijk 'opgavegericht'. Daarbij staat de vooraf geformuleerde maatschappelijke opgave centraal waar samen met externe samenwerkingspartners en inwoners aan gewerkt wordt. De opgave betreft een complex maatschappelijk vraagstuk waar geen eenduidig antwoord op is. De gemeente heeft bij het werken aan de maatschappelijke opgave niet de regie, maar is slechts één van de spelers die een bijdrage levert. Er is een gezamenlijke inzet van middelen (tijd/geld) en het beoogde resultaat wordt gezamenlijk bepaald en kan in de loop van het proces wijzigen. Het is daarmee een minder voorspelbaar en meer dynamisch proces.

2. <i>Als door de gemeente voor een of meer onderdelen geen aanvraag is ingediend, geef dan hier aan wat de reden hiervoor is.</i>

N.v.t.

3. Beschrijf voor de hoofdthema's Sport, bewegen en cultuur en Gezondheid en sociale basis;
- a. Wat wil de gemeente bereiken (doel en resultaten)
 - I. Licht toe welke doelen en resultaten worden nagestreefd. => maak koppeling met sport akkoord II en GALA akkoord.
 - II. Licht toe op welke wijze preventie en positieve gezondheid wordt nagestreefd & gezondheidsverschillen worden verkleind.
 - III. Verwijs daarbij naar bestaande lokale (regionale) akkoorden, nota's, beleids- of uitvoeringsplannen.
 - b. Wat gaat de gemeente daarvoor doen?
 - I. Op welke doelgroepen wordt specifiek ingezet en waarom?
 - II. Hoe worden de doelgroep betrokken bij de planvorming?
 - III. Denk na over schaalgrootte (wijk/kern, lokaal, regionaal) Zijn er wijken (kernen) aangewezen waar via deze regeling extra op wordt ingezet? Zo ja, welke wijken en waarom? Zo nee, waarom niet?
 - IV. Welke interventies of activiteiten gaat de gemeente inzetten en waarom?
 - V. Hoe is globaal de fasering (wat vindt plaats in 2024, 2025 en 2026)?
 - VI. Beschrijf met welke partijen en op welke wijze wordt samengewerkt. Maak daarbij een onderscheid tussen lokale en regionale samenwerkingsverbanden.
 - VII. Benoem, indien passend, de reeds aanwezige netwerkstructuren zoals omschreven in het IZA. Tip: breng coördinatoren van sportakkoord II, GALA, IZA en lokale preventie akkoorden en andere programma's in verbinding met elkaar, b.v. in een vast kernteam.
4. Hoe wordt de voortgang bewaakt?

1.	Lokaal Sportakkoord
Budget	2023 € 9.647,56 2024 € 9.647,39 2025 € 9.647,39 2026 € 7.417,80
Doel	a: Vitaal en Veilig Sportklimaat Voor het versterken van het sportklimaat in Doesburg zijn de relaties en onderlinge samenwerking met de sportverenigingen en de commerciële sportaanbieders een belangrijke randvoorwaarde. De aansluiting met deze partijen is de afgelopen periode verwatert. Vandaar dat versterking van deze relatie een belangrijke doelstelling is voor Doesburg. b: Bewegen in de openbare ruimte Inrichting openbare ruimte faciliteert de ongeorganiseerde sporter en recreant c: Sport en onderwijs Verbinding tussen sport en onderwijs versterken, Doesburgse kinderen in hun motorische ontwikkeling (blijven) ondersteunen, sportaanbieders inzetten binnen het onderwijs en kinderen kennis laten maken met de vele takken van sport.
Resultaat	a: Vitaal en veilig Sportklimaat

	☐ 80% van de sportverenigingen en commerciële sportaanbieders is betrokken danwel vertegenwoordigd in de gezamenlijke aanpak van het vitaal en veilig sportklimaat (2025) b: Bewegen in de openbare ruimte ☐ Elke wijk van Doesburg nodigt de inwoner uit tot beweging door de wijze waarop de wijk is ingericht c.q. aanpassingen die zijn doorgevoerd (2024-2026) c: Sport en Onderwijs ☐ De jonge jeugd ervaart plezier met sporten en bewegen (2023-2026) ☐ De motorische ontwikkeling van de jeugd is gestabiliseerd (2024-2025) ☐ Jongeren worden uitgedaagd om met diverse sporten kennis te maken (2024-2026)
Uitvoering	a: Vitaal en Veilig Sportklimaat ➤ Investeren in aanhalen samenwerkingsverbanden met alle sportverenigingen en commerciële sportaanbieders in Doesburg (2024) ➤ Ophalen kennisbehoefte en ondersteuningsvraag sportverenigingen en -aanbieders (v.a. 2024) ➤ Verkennen mogelijkheden verenigingsadviseur ➤ Gezamenlijke ambities formuleren, waarbij het originele Doesburgs Sport- en Beweegakkoord (2019) houvast geeft, zoals aanstellen vertrouwenscontactpersoon, opstellen gedragsregels <i>'In Doesburg sporten we zo!'</i> (v.a. 2024) b: Bewegen in de openbare ruimte ➤ Realiseren van uitdagende sport- en beweeglocaties die uitnodigen tot sporten, bewegen, verblijven en ontmoeten (2024-2026) ➤ Openbare sport- en beweegplekken zijn toegankelijk voor mensen met een beperking (2024-2026) ➤ Stimuleren en faciliteren van het gebruik van formele en informele openbare sport- en beweeglocaties (2024-2026). c: Sport en onderwijs ➤ Projecten initiëren die bijdragen aan het verbeteren van de motorische ontwikkeling van de jonge jeugd (2024-2026) ➤ Meten en monitoren van de motorische ontwikkeling van kinderen en signaleren wanneer er extra maatregelen nodig zijn (2024-2026) ➤ Partners vanuit sport en onderwijs komen samen tot een gezamenlijk plan over integratie sport en onderwijs, inclusief inzet van elkaar mensen, middelen en faciliteiten (2024)

Samenwerking	Sportverenigingen en sportaanbieders, onderwijs, jeugd en jongeren, buurtsportcoaches, fysiotherapie, Doesburg Beweegt, Coöperatie IJsselstromen, Doesburg Vitaal, Uniek Sporten, GSF en gemeente Doesburg.
Bewaking voortgang	Het kernteam bewaakt de voortgang van het Vitaliteitsakkoord (monitort, jaagt aan, evalueert en stuurt bij). De leden treden op als coach richting de inhoudelijke werkgroepen waarin de partners participeren. Vaste deelnemers van het kernteam zijn: vertegenwoordiger gemeente Doesburg en Coördinator Sport en Preventie.
Onderliggende akkoorden/nota's	Doesburgs Vitaliteitsakkoord (Concept) 2023 is samenvoeging en herijking van Leefstijlakkkoord en Sport- en beweegakkoord. Voor Factsheet zie bijlage 1
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Een gezonde leefstijl ✓ Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten ✓ Inclusie en diversiteit in de sport vergroten ✓ Sociaal veilige sport creëren ✓ Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod ✓ Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere ✓ Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur ✓ Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport- beweeg- en cultuurdeelname ✓ Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is ✓ Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden).

2.	Brede Regeling Combinatiefuncties
Budget	2023 € 66.419,74 2024 € 66.418,58 2025 € 66.418, 58 2026 € 64.163,95
Doel	Vanuit Doesburg is inzet van Buurtsportcoaches opgezet met als doel om haar inwoners bewuster te maken van een gezonde leefstijl om als uiteindelijk doel gedragsverandering en het voorkomen van een ondersteuning- en hulpvraag te realiseren. Specifieker geformuleerd worden de Buurtsportcoaches ingezet ten behoeve van: Stimuleren van bewegen en sporten, voorkomen van gezondheidsachterstanden en bevorderen van een gezonde leefstijl binnen Doesburg voor specifieke doelgroepen,

	zoals kinderen (opvang tot basisonderwijs), ouderen en mensen met overgewicht, jongeren, mensen met chronische lichamelijke klachten en mensen met een beperking.
Resultaat	De inzet van Buurtsportcoaches is voor alle leeftijdscategorieën in Doesburg bepaalde doelgroepen in het bijzonder (zie doel): ☐ Het aantal kinderen (basisschoolleeftijd) en jongeren (kwetsbare jeugd) dat deelneemt aan activiteiten op het gebied van sport en cultuur neemt toe (2024-2026) ☐ Inwoners uit risicogroepen worden blijvend geactiveerd tot bewegen middels de ingezette programma's. (2024-2026)
Uitvoering	➤ Jaarlijks terugkerende activiteiten voortzetten, zoals: Nationale Diabetes (Wandel) Challenge, Sjors Sportief en Sjors Creatief (basisschooljeugd kan kennismaken met sport- en cultuuractiviteiten), Avond4Daagse Doesburg ondersteunen, Fitheidstest voor 55-plussers, '0313 Beweegt' activiteiten voor bovenbouw kinderen. ➤ Project 'Lijv, lekker in je vel' voortzetten. Is voor kinderen in basisschool leeftijd die te 'zwaar' zijn, kunnen gratis participeren in beweeggroepje. Is incl coaching. ➤ Plusfit Fitness & Fysiotherapie voortzetten. Ondersteunt bij het zetten van de eerste stap(pen) richting gezond en verantwoord bewegen voor mensen met chronische aandoeningen die (onvoldoende) verzekerd zijn. ➤ Ondersteuning bieden bij sport- en beweegactiviteiten voor ouderen met beginnende dementie. ➤ Onderzoeken of er in samenwerking met 1^e lijn doelen te realiseren zijn t.a.v. verminderen van medicijngebruik. ➤ Opzetten van een beweeggroep van kwetsbare 55-plussers. ➤ Kwetsbare jeugd in contact brengen met sport door contact met buurtsportcoach Jeugd, is een samenwerking tussen Jeugdteam, politie, jongerenwerk.
Samenwerking	De samenwerkingspartners zijn 0313 Doesburg, De Gelderse Sport Federatie, Uniek Sporten, Fysiotherapie Ruesink, PlusFit en Kia Ora. Elk van de organisaties levert 1 buurtsportcoach. Er is een Buurtsportcoach Onderwijs, Ouderen, Jongeren, Zorg, Aangepast Sporten en een Coördinator.
Bewaking voortgang	De Buurtsportcoach Coördinatie rapporteert aan de Gemeente Doesburg over de voortgang en resultaten.
Onderliggende akkoorden/nota's	Lokale Gezondheidsnota (2017) Mogelijkheden Brede Impuls Buurtsportcoaches Gemeente Doesburg; Visiedocument Brede Impuls Buurtsportcoaches (2014) Doesburg Vitaliteitsakkoord 2023 (Concept)
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Een gezonde leefstijl

	✓ Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere ✓ Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)
--	---

3.	Terugdringen gezondheidsachterstanden	
Budget	2023 € 14.842,40 2024 € 14.842,14 2025 €14.842,14 2026 €14.835,60	
Doel	a: Sport, cultuur en bewegen voor iedereen (Doesburg Vitaliteitsakkoord) Voor mensen met een beperking is er passend aanbod, onder het motto '<i>regulier waar het kan, aangepast waar nodig</i>'. Veilig sportklimaat voor iedereen, sporters met en zonder beperking. Vergroten toegankelijkheid van sport en cultuur, ook voor mensen met beperkte financiële middelen door o.a. deelname via het jeugd- en volwassenenfonds. b: Gezonde Leefstijl en gezonde omgeving (Doesburg Vitaliteitsakkoord) Een gezonde omgeving creëren voor onze inwoners en onze jeugd in het bijzonder, door het aantal rookvrije locaties uit te breiden van schoollocaties en kinderopvang richting sportaccommodaties en sportterreinen. De Beweegbus bezoekt alle wijken in Doesburg en stimuleert de ongeorganiseerde sporter en verleidt de weifelende wijkbewoner op een laagdrempelige wijze tot beweging. Waar mogelijk leidt dit tot deelname aan georganiseerd sportaanbod en/of sociaal- en cultuuraanbod in de regio. c: Gezondheid Jongeren (Jongerenwerk) Divers sportaanbod voor Jongeren bieden met als doel: ontmoeten van leeftijdgenoten, kennismaken met een diversiteit aan sporten en verleiden tot regelmatig sporten.	
Resultaat	a: Sport cultuur en bewegen voor iedereen ☐ Het aantal mensen met beperkte financiële middelen dat sport en/of deelneemt aan culturele activiteiten neemt toe (2024-2026). ☐ Het aantal mensen met een beperking dat sport in de regio neemt toe (2024-2026). b: Gezonde leefstijl/omgeving ☐ Sportterreinen en sportaccommodaties zijn uiterlijk 2025 rookvrij ☐ De Beweegbus komt vanaf 2024 in de 4 wijken in Doesburg en wordt bezocht door Doesburgse inwoners (alle leeftijden). c: Gezondheid Jongeren ☐ Het aantal jongeren dat wekelijks deelneemt aan het sportaanbod neemt jaarlijks toe.	

	□ Op basis van de ervaringen in het eerste half jaar, komt er een concreet voorstel voor eventuele voortzetting, sportaanbod, inzet jongeren (voor en door)
Uitvoering	a: Sport, cultuur en bewegen voor iedereen (Doesburgs Vitaliteitsakkoord) ➤ Voortzetting Jeugdfonds Sporten & Cultuur (deelname aan sportieve en culturele activiteiten) (2024-2026) ➤ Organiseren voorwaarden Volwassenenfonds Sport & Cultuur en start vanaf 2023, voortzetting bij behoefte (2024-2026). ➤ Samenwerking met Uniek Sporten en inzet buurtsportcoach Aangepast Sporten wordt voorgezet (2024-2026) ➤ Sportverenigingen worden ondersteund bij opzetten passend sportaanbod (2024-2026) ➤ Er is samenwerking met aangrenzende gemeenten voor regionale aanpak opzetten passend sportaanbod (2024-2026) b: Gezonde leefstijl (Doesburgs Vitaliteitsakkoord) ➤ Aanbieders van sportaccommodaties of sportterreinen ontmoedigt roken door aanspreken, informatie op te hangen, iconen goede voorbeeld te laten geven (2024-2026) ➤ Leden, medewerkers, ouders en vrijwilligers worden geïnformeerd over de nieuwe regels t.a.v. roken (2024-2026) ➤ Sportaanbieders worden ondersteund bij het instellen, aanduiden en handhaven van het rookverbod (2024-2026) ➤ De Buurtsportcoaches van Doesburg Beweegt starten met de 'Beweegbus' en richten zich hierbij op de (eenzame) ouderen en jongeren in de verschillende wijken. c: Gezondheid jongeren (Jongerenwerk) ➤ Wekelijks sportaanbod voor jongeren, kennismaken met een breed scala aan sporten (vanuit jongerenwerk 0313)
Samenwerking	Sportverenigingen en sportaanbieders, onderwijs, jeugd en jongeren, buurtsportcoaches, fysiotherapie, Doesburg Beweegt, Coöperatie IJsselstromen, Doesburg Vitaal, Uniek Sporten, GSF en gemeente Doesburg. Gezondheid Jongeren: betreft een samenwerking met 0313, I am Sports, Doesburg Beweegt, Circulus (Jongerenwerk).
Bewaking voortgang	a/b: Doesburgs Vitaliteitsakkoord: Het kernteam bewaakt de voortgang van het Vitaliteitsakkoord (monitort, jaagt aan, evalueert en stuurt bij). De leden treden op als coach richting de inhoudelijke werkgroepen waarin de partners participeren. Vaste deelnemers van het kernteam zijn: vertegenwoordiger gemeente Doesburg en Coördinator Sport en Preventie. c: Gezondheid Jongeren: Jongerenwerk (Circulus) rapporteert voortgang aan gemeente Doesburg.

Onderliggende akkoorden/nota's	a/b: Doesburgs Vitaliteitsakkoord (Concept) 2023 is samenvoeging en herijking van Leefstijlakkoord en Sport- en beweegakkoord. Voor Factsheet zie bijlage 1 c: Dienstverleningsovereenkomst Circulus (Jongerenwerk)
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Een gezonde leefstijl ✓ Inclusie en diversiteit in de sport vergroten ✓ Sociaal veilige sport creëren ✓ Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod ✓ Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere ✓ Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport- beweeg- en cultuurdeelname) ✓ Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

4.	Kansrijke Start	
Budget	2023 € 11.131,80 2024 € 11.873,71 2025 € 11.873,71 2026 € 14,835,60	
Doel	Ieder kind verdient de best mogelijke start van zijn of haar leven en een optimale kans op een goede toekomst. In het actieprogramma Kansrijke Start wordt aangegeven dat het bouwen en verankeren van lokale coalities rondom de eerste 1.000 dagen essentieel is voor een kansrijke start van kinderen in gemeenten. De coalities realiseren ketenafspraken tussen alle organisaties die een rol spelen bij de geboorte. Dit begint bij het signaleren van kwetsbare zwangeren.	
Resultaat	☐ De kwetsbare zwangeren voelen zich gesteund door de hulpverlening zoals vormgegeven door de coalitie. ☐ Structurele lokale coalitie formeren rondom kwetsbare zwangeren (2023-2026)	
Uitvoering	➤ Signaleren van kwetsbare zwangerschap ➤ Afstemming na signalering kwetsbaarheid ➤ Verantwoordelijkheden coördinerend verloskundige zorgverlener en sociale regiehouder ➤ Vastleggen van afspraken ➤ Terugkoppeling naar coördineren verloskundig zorgverlener ➤ Informeren van betrokken Kraamzorgorganisatie, JGZ en huisarts ➤ In te zetten hulpmiddelen: prenataal huisbezoek, voorzorg, preventieprogramma 'Stevig Ouderschap'	
Samenwerking	Centrum Jeugd en Gezin, VGGM (JGZ), Vroedvrouwenpraktijk te Doesburg, Medisch Maatschappelijk Werk, Huisartsen, Gemeente Doesburg	
Bewaking voortgang	Lokale coalitie Kansrijke Start (waarin gemeente Doesburg participeert)	

Onderliggende akkoorden/nota's	Projectplan MDO Kwetsbaar zwanger Afspraken rondom 'kwetsbare zwangeren' Doesburg
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Terugdringen gezondheidsachterstanden ✓ Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie infrastructuur

5.	Mentale Gezondheid	
Budget	2023 € 5.194,84 2024 € 3.710,53 2025 € 3.710, 53 2026 € 0,00	
Doel	Veilige omgeving bieden waar jongeren -onderling- vrijuit kunnen praten over onderwerpen die hen bezighouden. Op laagdrempelige wijze activiteiten organiseren en thema's bespreekbaar maken die spelen bij jongeren en van invloed zijn op hun mentale gezondheid. Vergroten regie en zelforganiserend vermogen van jongeren. Waar mogelijk verschuift de organisatie richting 'voor en door' jongeren, de rol van de professional verschuift van uitvoering richting faciliteren en coachen van jongeren.	
Resultaat	☐ Het aantal jongeren dat deelneemt aan laagdrempelige activiteiten neemt toe (2024-2026) ☐ Jongeren geven zelf aan, aan welke onderwerpen en activiteiten ze behoefte hebben (2024-2026) ☐ Jongeren participeren in de organisatie van deze activiteiten (v.a. 2024)	
Uitvoering	➤ Koken met jongeren, gezond eten en laagdrempelig contact (maandelijks) (2024-2026) ➤ Inloopavonden meiden (11 t/m 21 jaar) organiseren waar activiteiten worden georganiseerd en thema's als lichaam, seksualiteit, weerbaarheid worden besproken (om de maand) ➤ Inloopavonden jongens (12 t/m 18 jaar) organiseren, combinatie van activiteiten en thema's bespreekbaar maken (om de maand)	
Samenwerking	Jeugdteam, Coöperatie IJsselstromen, Jongeren netwerk, Politie, Doesburg Beweegt, I Am Sports, Bibliotheek West Achterhoek, Circulus (Jongerenwerk)	
Bewaking voortgang	Circulus rapporteert aan gemeente Doesburg	
Onderliggende akkoorden/nota's	Dienstverleningsovereenkomst Circulus (Jongerenwerk)	
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Een gezonde leefstijl ✓ Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	

6.	Aanpak overgewicht en obesitas	
Budget	2023 € 12.987,10 2024 € 12.986,87 2025 € 12.986,87 2026 € 0,00	
Doel	Gezonde leefstijl: Stimuleren van een gezond gewicht van alle Doesburgers, maar kinderen en jongeren in het bijzonder. Voorkomen van sociale, mentale en fysieke impact van overgewicht	

Resultaat	Gezonde leefstijl ☐ Het voedingsbeleid binnen het basisonderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang is gezonder, door aanpassingen zoals gezonde traktaties, (school)fruit en groenteprogramma's e.d. (2024-2026) ☐ Binnen het programma DoesburgVitaal neemt jaarlijks het aantal deelnemers met een kleine portemonnee toe (2024-2026)
Uitvoering	Gezonde leefstijl Middels informeren, inspireren en creëren van bewustwording t.a.v. (on)gezonde voeding en gezonder voedingsbeleid binnen het basisonderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang. ➤ Voortzetting programma DoesburgVitaal ➤ Voortzetten ingezette verkenning met basisonderwijs, kinderopvang en buitenschoolse opvang over doorlopende lijn in beleid en uitvoering t.a.v. gezonde(re) traktaties. ➤ Deze partijen tevens stimuleren voor het frequent en structureel aanbieden van groente en fruit. ➤ Informeren en inspireren van kinderen en ouders/verzorgers over gezonde voeding. ➤ Mogelijkheden onderzoeken voor mensen met een kleine beurs in relatie tot gezonde (vaak duurdere) voeding.
Samenwerking	Sportverenigingen en sportaanbieders, onderwijs, jeugd en jongeren, buurtsportcoaches, fysiotherapie, Doesburg Beweegt, Coöperatie IJsselstromen, Doesburg Vitaal, Uniek Sporten, GSF en gemeente Doesburg.
Bewaking voortgang	Het kernteam bewaakt de voortgang van het Vitaliteitsakkoord (monitort, jaagt aan, evalueert en stuurt bij). De leden treden op als coach richting de inhoudelijke werkgroepen waarin de partners participeren. Vaste deelnemers van het kernteam zijn: vertegenwoordiger gemeente Doesburg en Coördinator Sport en Preventie.
Onderliggende akkoorden/nota's	Doesburgs Vitaliteitsakkoord (Concept) 2023 is een samenvoeging en herijking van Leefstijlakkoord en Sport- en beweegakkoord. Voor Factsheet zie bijlage 1
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Een gezonde leefstijl

7.	Valpreventie
Budget	2023 € 38.219,18 2024 € 35.250,08 2025 € 35.250,08 2026 € 36,347,21
Doel	Valpreventie is erop gericht het risico op vallen te verminderen of te voorkomen bij ouderen
Resultaat	☐ Er is (minimaal) 1 cursus Valpreventie in 2023 gegeven aan 10 cursisten voor de duur van 6 weken

	☐ Gebaseerd op de ervaringen met de cursus wordt er een draaiboek opgesteld, inclusief noodzakelijke bezetting van fysiotherapeuten (2023) ☐ Vervolgtrainingen worden ingepland, zodat de cursus meerdere keren per jaar wordt aangeboden (2024-2026) ☐ Behoeftte onderzoeken en evalueren of aanbod/voorzieningen rondom valpreventie toereikend is
Uitvoering	➤ De Buurtsportcoach Ouderen heeft een coördinerende rol. ➤ Tijdens de eerste cursus Valpreventie is er aandacht voor de invulling en kwaliteitsverbetering van het programma. ➤ Het draaiboek wordt opgesteld met verschillende fysiotherapeuten van organisaties uit Doesburg. ➤ De trainingen bevatten voorlichting, diverse oefeningen, een thuisoefenprogramma en indien nodig een doorverwijzing naar andere specialismen.
Samenwerking	Doesburg Beweegt, Fysiotherapie Ruesink, Van der Giessen Fysiotherapie, PlusFit.
Bewaking voortgang	De Buurtsportcoach Coördinatie rapporteert aan Gemeente Doesburg
Onderliggende akkoorden/nota's	Lokale Gezondheidsnota (2017) Mogelijkheden Brede Impuls Buurtsportcoaches Gemeente Doesburg; Visiedocument Brede Impuls Buurtsportcoaches (2014)
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	☒ Vitaal ouder worden ☒ Een gezonde leefstijl

8.	Leefomgeving
Budget	2023 € 7.421,20 2024 € 7.421,07 2025 € 7.421,07 2026 € 0,00
Doel	Een prettige en veilige leefomgeving bevordert een gezonde leefstijl en maakt het mogelijk dat mensen voorzieningen kunnen bereiken en elkaar kunnen ontmoeten. Door fysieke en sociale ontwikkelingen meer met elkaar te verbinden (wonen en woonomgeving, inrichting openbare ruimte, groen in de wijk, wandelroutes, sport- en speelmogelijkheden, toevallige ontmoetingen, (wijk)activiteiten, leefstijl, mobiliteit, technologie) krijgt het streven naar positieve gezondheid en inclusie een extra impuls. De inrichting van de wijk moet uitnodigen tot spelen en bewegen. Ook moeten er in elke wijk ontmoetingsplekken komen om onder andere de sociale cohesie te bevorderen, eenzaamheid tegen te gaan en ook om ruimte te geven voor eigen initiatieven vanuit de wijk.
Resultaat	☐ Ontmoetingsplekken in de buitenruimte worden in samenwerking met inwoners ingericht via het proces van 'opgavegericht werken' ³

³ Zie voor toelichting op werkwijze 'opgavegericht werken' pagina 3.

	☐ Er worden laagdrempelige beweegactiviteiten in de wijken georganiseerd, zoals via de 'Beweegbus' (zie ook 3. Terugdringen gezondheidsachterstanden II: Gezonde leefstijl & omgeving)
Uitvoering	➤ De komende jaren worden gewerkt aan aantrekkelijke en evenwichtige woonlocaties en een voorzieningenniveau die aansluit bij de huidige en toekomstige behoefte van onze (vergrijzende) inwoners (2024-2026) ➤ Ouderen, alsook kwetsbare inwoners met lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen dienen zoveel mogelijk in hun eigen leefomgeving te kunnen blijven wonen en zelfredzaam te zijn (2024-2026). ➤ We willen dat iedere wijk in Doesburg een toegankelijke ontmoetingsruimte in de buitenruimte heeft waar bewoners (jong en oud) kunnen samenkomen om te ontmoeten, verblijven en te bewegen (2024-2026) ➤ We willen dit samen met inwoners en de wijkraden vormgeven en de regie zoveel mogelijk bij de inwoners leggen. Het is daarom één van de onderdelen van het versterken van de sociale basis (2024-2026).
Samenwerking	Wijkraden en inwoners van Doesburg samen met gemeente Doesburg
Bewaking voortgang	Wijkraden en inwoners van Doesburg samen met de gemeente Doesburg
Onderliggende akkoorden/nota's	Coalitieakkoord gemeente Doesburg, Notitie Koers Verleggen, een Nieuwe Route in het Sociaal Domein, Doesburg Vitaliteitsakkoord, Spelen, Bewegen en Ontmoeten 2018-2026.
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten ✓ Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis ✓ Vitaal ouder worden

9.	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek		
Budget	2023 € 1.855,30 2024 € 1.855,27 2025 € 1.855,27 2026 € 0,00		
Doel	Veilige omgeving bieden waar jongeren -onderling- vrijuit kunnen praten over onderwerpen die hen bezighouden. Op laagdrempelige wijze activiteiten organiseren en thema's bespreekbaar maken die spelen bij jongeren en van invloed zijn op hun mentale gezondheid. Met aandacht voor alcoholproblematiek.		
Resultaat	☐ Inloopavonden meiden (11 t/m 21 jaar) organiseren waar activiteiten worden georganiseerd en thema's als de impact van alcohol en verslavingen wordt besproken. ☐ Inloopavonden jongens (12 t/m 18 jaar) organiseren, combinatie van activiteiten en thema's bespreekbaar maken zoals impact van alcohol en verslavingen.		
Uitvoering	Het thema alcohol en signalering van alcoholproblematiek wordt via onderstaande activiteiten onder de aandacht gebracht/gesignaleerd:		

	➤ Koken met jongeren, gezond eten i.c.m. laagdrempelig contact (maandelijks) (2024-2026) ➤ Inloopavonden meiden (11 t/m 21 jaar) organiseren waar activiteiten worden georganiseerd en thema's als lichaam, seksualiteit, weerbaarheid worden besproken (om de maand) ➤ Inloopavonden jongens (12 t/m 18 jaar) organiseren, combinatie van activiteiten en thema's bespreekbaar maken (om de maand)
Samenwerking	Jeugdteam, Coöperatie IJsselstromen, Jongeren netwerk, Politie, Doesburg Beweegt, I Am Sports, Bibliotheek West Achterhoek
Bewaking voortgang	Circulus rapporteert aan gemeente Doesburg
Onderliggende akkoorden/nota's	Dienstverleningsovereenkomst Circulus (Jongerenwerk)
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Een gezonde leefstijl ✓ Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid

10.	Versterken sociale basis
Budget	2023 € 27.087,38 2024 € 26.715,85 2025 € 26.715,85 2026 € 20.028,05
Doel	Meer betrokkenheid van inwoners bij elkaar en bij hun leefomgeving (versterken van de burgerparticipatie en de sociale cohesie) waardoor inwoners meer voor elkaar en met elkaar gaan doen en minder professionele inzet nodig is op allerlei gebied.
Resultaat	In 2023 wordt in iedere wijk uitvoering gegeven aan een door de eigen wijkraad gekozen thema en in 2024 een vervolg aan gegeven, namelijk: ☐ Stimuleren van bewegen, ontmoeten en spelen waarbij inwoners zelf de plannen maken voor de aanpassing van 3 speelplekken in de wijk, ondersteund door de gemeente. ☐ Versterken van een door inwoners zelf geïnitieerde nieuwe inloopplek in een voormalige school en daarbij verbinden van informele hulp aan formele zorg (via deze inloopplek). ☐ Verbeteren van de communicatie met de wijkbewoners via verschillende media. ☐ Verbeteren van de relatie met jongeren in de wijk en verjonging van de wijkraad. De gemeente wil een extra stap maken door sport en bewegen meer in te zetten voor het versterken van de sociale basis. Beweegactiviteiten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan ontmoeting, vitaliteit van inwoners en daarmee aan positieve gezondheid, inclusie en het tegengaan van eenzaamheid. ☐ Beweegplekken in de buitenruimte worden in samenwerking met inwoners ingericht via het proces van het 'opgavegericht werken'. ☐ In afstemming met zorg- en welzijnsorganisaties wordt een specifiek programma voor kwetsbare inwoners opgezet.

	☐ Er worden laagdrempelige beweegactiviteiten voor jong en oud in de wijken georganiseerd, onder andere via het inzetten van een 'Beweegbus' (zie ook 3.b)
Uitvoering	➤ De gemeente Doesburg wil de sociale basis versterken en dit samen met inwoners en organisaties vormgeven. Het is het eerste onderwerp waar de gemeente 'opgavegericht' aan wil werken, dat wil zeggen dat de maatschappelijke opgave centraal staat (in dit geval het versterken van de sociale basis) en de gemeente slechts één van de spelers is die daaraan bijdraagt. <i>De regie ligt daarbij niet bij de gemeente.</i> Er is sprake van een gezamenlijke verantwoordelijkheid, een onvoorspelbaar proces zonder hiërarchie en een gezamenlijke inzet van middelen (tijd/geld). Voor de gemeente Doesburg is dit een nieuwe manier van werken. ➤ Wat onder de sociale basis wordt verstaan, verschilt per gemeente. Voor de gemeente Doesburg gaat het hierbij vooral om informele netwerken, bewonersinitiatieven en de relaties die inwoners hebben met elkaar, met organisaties en de overheid. De aanwezigheid van voorzieningen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten speelt daarbij een belangrijke rol. ➤ Op dit moment wordt een eerste begin gemaakt door middel van een traject waarbij het versterken van de positie en de rol van de vier wijkraden in Doesburg centraal staat. Een goede communicatiestrategie om inwoners te bereiken en te betrekken bij hun leefomgeving is daarbij essentieel.
Samenwerking	Wijkraden en inwoners van Doesburg samen met gemeente Doesburg
Bewaking voortgang	Wijkraden en inwoners van Doesburg samen met gemeente Doesburg
Onderliggende akkoorden/nota's	Coalitieakkoord gemeente Doesburg, Notitie Koers Verleggen, Een nieuwe route in het Sociaal Domein, Doesburg Vitaliteitsakkoord - concept, Spelen, Bewegen en Ontmoeten 2018-2026
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Het versterken van de verbinding met de sociale basis ✓ Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten

11.	Mantelzorg
Budget	2023 € 7.421,20 2024 € 7.421,07 2025 € 7.421,07 2026 € 6.676,02
Doel	a: Mantelzorg algemeen De mantelzorgondersteuning is bedoeld voor alle mantelzorgers o.a. voor jongeren, werkenden, allochtonen, ouderen. De ondersteuning wordt ingezet als luisterend oor, informatiebron, erkenning en waar nodig verwijzing naar passende dienstverlening. Deze ondersteuning is bedoeld ter bevordering van de draagkracht van de mantelzorger en om overbelasting te voorkomen.

	b: Mantelzorg voor specifieke doelgroepen Ondersteuning voor mantelzorgers van mensen met dementie in Doesburg: ➤ Kennis en begrip over dementie in de samenleving vergroten zodat mensen met dementie zo lang mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving. ➤ Vroegtijdige signalering en ondersteuning realiseren voor mensen -en hun netwerk- met (beginnende) dementie. ➤ Vergroten draagkracht en voorkomen van eenzaamheid bij mantelzorgers rondom mensen met dementie middels het faciliteren van lotgenotencontact.
Resultaat	a: Algemene ondersteuning Mantelzorgers ☐ Er is passend laagdrempelig aanbod voor mantelzorgers in Doesburg, waarvan het gebruik op jaarbasis toeneemt (2024-2026) ☐ Mantelzorgers zijn op de hoogte van het aanbod dat wordt geboden door vrijwilligers en/of lotgenoten. b: Ondersteuning voor mantelzorgers van mensen met dementie ☐ Het geheugenspreekuur wordt bezocht en geeft inzicht in de behoeften qua informatie. ☐ In 2023 wordt gestart met de opzet van een lotgenotencontact voor mantelzorgers rondom mensen met dementie. c: Onderzoeken en evalueren of aanbod/voorzieningen mantelzorg toereikend is.
Uitvoering	a: Algemene Mantelzorgondersteuning: Ondersteuning voor Mantelzorgers wordt uitgevoerd door één mantelzorgconsulent en een team van vrijwilligers. Zij bieden: ➤ Voorlichting, preventie en ondersteuning voor mantelzorgers. Concreet bestaat de dienstverlening uit een inloopspreekuur, individuele begeleiding en het Mantelzorgcafé. ➤ Elk jaar wordt er een mantelzorgcompliment gegeven aan mantelzorgers. ➤ Waar nodig wordt verwezen naar passende dienstverlening. b: Ondersteuning voor mantelzorgers van mensen met dementie ➤ Ondersteuning dementievriendelijke samenleving: Voorlichting en scholing door het inzetten van een informatiekoffer en VR-bril e.d. ➤ Maandelijks geheugenspreekuur organiseren, waardoor er op laagdrempelige wijze vragen kunnen worden gesteld. ➤ Lotgenotencontact voor mantelzorgers rondom mensen met dementie opzetten, waar informatieve, emotionele en praktische ondersteuning wordt geboden.
Samenwerking	a: Welzijnsorganisatie (o.a. Caleidoz) b: Ondersteuning voor mantelzorgers van mensen met dementie: Netwerk Liemosa, betreft een samenwerkingsverband in de Liemers van organisaties voor wonen, zorg en welzijn, huisartsen, ouderenclientorganisaties, Menzis en de gemeenten.

Bewaking voortgang	De welzijnsorganisatie rapporteert aan Gemeente Doesburg
Onderliggende akkoorden/nota's	Jaarrapportage Caleidoz 2022 gemeente Doesburg
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid

12.	Een tegen Eenzaamheid
Budget	2023 € 7.421,20 2024 € 7.421,07 2025 € 5.936,86 2026 € 0,00
Doel	Eenzaamheid bij alle Doesburgers tegengaan (o.a. bij jongeren, werkenden, allochtonen en ouderen) en meer bewustwording in de samenleving over eenzaamheid. Signaleren en bereiken van inwoners die eenzaamheid ervaren om deze vervolgens te activeren/toe te leiden naar passende contactvormen.
Resultaat	☐ Minder inwoners ervaren eenzaamheid.
Uitvoering	➤ Verbindingen leggen tussen formele zorg en informele zorg en samenwerking intensiveren. ➤ Vrijwilligers inzetten voor de begeleiding van minder mobiele inwoners naar activiteiten (o.a. vrijwilligers Plusbus / Taalmaatjes). ➤ Inzet communicatiemiddelen (voor o.a. inwoners en mantelzorgende medewerkers van organisaties). ➤ Aanbod van activiteiten communiceren (o.a. de regiobode, sociale media). ➤ Verspreiden en blijvend actualiseren ontmoetingsgids voor ouderen van Stichting Doesburginitiatief. ➤ Spreekuur bij de sociale vraagbaak te Doesburg voortzetten voor signalen en vragen en inzetten activerend huisbezoek. ➤ Activiteiten organiseren (o.a. tijdens de week van de Eenzaamheid) ➤ Inzet Beweegbus in alle wijken om mensen te bereiken en te activeren (zie ook 3b) ➤ Laagdrempelige inloopavonden voor jongens en dames (zie ook 5)
Samenwerking	Coöperatie IJsselstromen, Caleidoz, Attent Zorg & Behandeling, STMG, Stichting Doesburgerinitiatief, Gemeente Doesburg Jeugdteam, Coöperatie IJsselstromen, religieuze gemeenschappen, Jongeren netwerk, Politie, Doesburg Beweegt, I Am Sports, Bibliotheek West Achterhoek, Circulus (Jongerenwerk), Doesburg Beweegt.
Bewaking voortgang	Projectgroep aanpak eenzaamheid
Onderliggende akkoorden/nota's	Eén tegen Eenzaamheid, de Doesburgse Koers (juli 2020), Dienstverleningsovereenkomst Circulus (vrijwilligerswerk)
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓

13.	Welzijn op Recept en Bewegen op Recept	
Budget	2023 € 4.081,66 2024 € 7.050,02 2025 € 8.534,23 2026 € 10.014,03	
Doel	Welbevinden van burgers met psychosociale problemen te vergroten door deelname aan welzijnsinterventies en beweeginterventies. In plaats van het 'traditionele pilletje' voor te schrijven verwijst de huisarts deze patiënten door naar een welzijnscoach. Secundair: bewustwording bij eerstelijnsprofessionals van welzijns- en beweegaanbod en voorkomen van onterecht verwijzen naar medische- of psychologische zorg (demedicalisering).	
Resultaat	☐ Welzijn en Bewegen op recept is geïntroduceerd in alle huisartsenpraktijken binnen Gemeente Doesburg ☐ Welzijn en Bewegen op recept is geïntroduceerd in de brede eerste lijn binnen gemeente Doesburg (fysiotherapeuten, diëtisten, etc) ☐ Inzicht krijgen in effect Welzijn en Bewegen op Recept op inwoners en mantelzorgers. ☐ Inzicht krijgen in passend en wenselijk aanbod dat aansluit op behoefte n.a.v. Welzijn en Bewegen op Recept	
Uitvoering	➤ Fase I: Voorbereiding; Vorming concrete vraag en verwachting (mbt Welzijn op Recept en Bewegen op Recept, projectstructuur, draagvlak, werkplan opstellen (2023) ➤ Fase II: Inventarisatie welzijns- en beweegaanbod, randvoorwaarden organiseren en investeren in competenties betrokken professionals en vrijwilligers (omslag in denken richting gezondheid en gedrag) (2023/2024) ➤ Fase III: Start implementatie Welzijn en Bewegen op Recept, voortgang communiceren (2024-2026) ➤ Fase IV: Evaluatie: effecten monitoren op welbevinden en zorggebruik, successen vieren, aanpassing afspraken waar nodig (2024-2026)	
Samenwerking	Coöperatie IJsselstromen (huisartsen, apotheek, logopedie, diëtetiek, psychologen, fysio- en ergotherapie, vroedvrouwen), gemeente Doesburg, Doesburg Beweeg, commerciële sportaanbieders, sportverenigingen, Caleidoz, Buurtacademie, Onze Huisartsen	
Bewaking voortgang	Projectgroep Welzijn en Bewegen op Recept waarin gemeente Doesburg participeert	
Onderliggende akkoorden/nota's	Projectplan Welzijn en Bewegen op recept (in wording)	
Verbinding SPUK, GALA, Sportakkoord II	✓ Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid ✓ Een gezonde leefstijl	

14. Kennis- en adviesfunctie van GGD Gelderland-Midden (€ 1.855,- op jaarbasis)**15. Coördinatie kosten regionale preventie (€ 6.604,- op jaarbasis)**

In 2023 wordt de Kennis en adviesfunctie van GGD Gelderland-Midden verder versterkt door:

1. Beschikbare data verder te ontsluiten voor gemeenten. Voorgesteld wordt dat de website Gelderland-Midden in cijfers verder wordt aangevuld met beschikbare data binnen de GGD, o.a. over jeugdigen. Deze data wordt gebundeld, gevisualiseerd en ontsloten, ook op lokaal niveau.
2. De adviesfunctie verder uit te bereiden waardoor de gemeenten beter – op basis van de lokale gezondheidsinformatie en hun kennis over de gemeentelijke situatie en context – passende en gerichte adviezen krijgen en de dialoog kunnen aangaan met / sparringpartner zijn. Hiervoor wordt de capaciteit voor de adviseurs Publieke Gezondheid verder uitgebreid.
3. 20% van de gelden door te schuiven naar 2024 ten bate van de adviesrol van de adviseurs PG. Dit bedrag is aanvullend op de Kennis- adviesfunctie gelden van de GGD voor 2024.

Om keuzes te kunnen maken waar versterking aangebracht gaat worden is het van belang om in beeld te hebben wat het vertrekpunt is van GGD Gelderland-Midden en waar versterking o de korte en middellange termijn nodig en wenselijk is. Daarbij wordt er onderscheid gemaakt tussen verschillende stappen om te komen tot kennis en advies.

Stap 1: Data vergaren

Het is een wettelijke taak om de gezondheidstoestand van de inwoners van de gemeenten waarvoor de GGD werkt te monitoren. Hiervoor voeren we de gezondheidsmonitors uit. Tot en met 2025 worden (naast de reguliere gezondheidsmonitors) ook extra monitors uitgevoerd om de langere termijn gevolgen van de coronapandemie op de mentale en fysieke gezondheid in beeld te brengen. Met deze monitors beschikken we in de regio over veel gezondheidsdata.

Stap 2: Van data naar informatie

De epidemiologen analyseren de data en stellen tabellenboeken op, waarin uitsplitsingen zijn opgenomen naar bijvoorbeeld gender, leeftijd en opleidingsniveau. Hiermee is een stap van data naar informatie gemaakt. Om deze informatie beter en toegankelijker te maken voor gemeenten gaat de GGD de website verder uitbouwen waardoor gemeenten beter inzicht in de lokale situatie en de bijbehorende gezondheidsrisico's en -kansen krijgen.

Door verschillende informatie - van verschillende doelgroepen maar ook van verschillende afdelingen (Afdeling Gezondheidszorg en Jeugdgezondheidszorg)- in samenhang te bundelen, visualiseren en ontsluiten worden gemeenten beter in staat gesteld om op basis van de specifieke lokale uitdagingen, keuzes te maken ten aanzien van gezondheidsbeleid. Gemeenten worden dan ook beter gefaciliteerd om intern met elkaar in gesprek te gaan hoe gezondheid samenhangt met vele andere beleidsdomeinen (werk en inkomen, onderwijs, jeugd, ruimtelijke vormgeving enz.) Om zo sneller te komen tot een integraal gezondheidsbeleid: Health in and for all policies.

Stap 3: Van informatie naar kennis en advies

Om gemeenten te ondersteunen stelt de GGD regionale en gemeentelijke rapportages op, op basis van de resultaten van de gezondheidsmonitors. Om deze taak meer vorm en inhoud te geven is in mei

2023 gestart met adviseurs publieke gezondheid en worden met de middelen de uren die we hieraan besteden uitgebreid.

<i>4. Ondersteunende onderdelen: Versterking kennis- en adviesfunctie GGD en coördinatie kosten regionale aanpak preventie</i>

De gemeente Doesburg is deel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM). De gemeenten in deze regio hebben afgesproken het bedrag voor de versterking van de kennis- en adviesfunctie GGD gezamenlijk beschikbaar te stellen aan de GGD. In 2023 is dit besteed aan de advisering van de GGD bij de gemeentelijke aanvragen voor de Brede SPUK. Daarnaast heeft de GGD advies gegeven bij het opstellen van dit plan van aanpak. Voor 2024-2026 is de inzet van de GGD gericht op de advisering publieke gezondheid, de monitoring van het plan van aanpak en gerichte advisering bij de uitwerking van beleid bij de verschillende thema's waarop beleidsontwikkeling plaatsvindt. Naast deze bijdrage voor de versterking van de kennis- en adviesfunctie vanuit de SPUK-middelen, wordt bij de VGGM-begroting 2024 extra budget beschikbaar gesteld voor de GGD voor advisering van gemeenten op het gebied van de omgevingsvisie, milieu en gezondheid.

De ondersteunende onderdelen 'Versterking kennis- en adviesfunctie GGD' en 'coördinatie kosten regionale aanpak preventie' worden bij de punten 14 en 15 tevens nader beschreven en worden in de regio Gelderland-Midden gezamenlijk opgepakt en afgestemd door GGD en gemeenten.

<i>5. Hoe wordt de voortgang bewaakt</i>

Om de voortgang van het plan van aanpak te bewaken wordt er een stuurgroep opgericht met daarin in ieder geval de wethouder Volksgezond en Sport en de programmacoördinator.

Daarnaast wordt er een projectgroep samengesteld met o.a. de programmacoördinator uitvoering van de verschillende akkoorden (GALA, Sportakkoord, IZA, preventieakkoord en de verschillende GALA-thema's), beleidsadviseurs en samenwerkingspartners. De projectgroep bespreekt de voortgang, welke koerswijzigingen er eventueel gedaan moeten worden en wat de financiële situatie is van de verschillende thema's.

Daarnaast is het contact met de regio nauw aanwezig, aangezien een deel van de uitvoering in regioverband wordt opgepakt. Vanwege de schaalgrootte van de gemeente Doesburg wordt ook veel de samenwerking opgezocht.

Verder wordt op inhoud de voortgang beschreven en gemonitord middels een koppeling met de jaarlijkse P&C-cyclus. Met de samenwerkingspartners worden de resultaten besproken en zo nodig aanpassingen gedaan.

Communicatie:

Per onderdeel wordt er een communicatieparagraaf opgesteld met daarin communicatiedoelstellingen, communicatiestrategie, middelen en planning.

Gezondheid is als vast onderdeel binnen alle opgaven opgenomen. Dit betreft gezondheidsachterstanden, fysieke leefomgeving, leefstijl, mentale gezondheid en sociale participatie.

6. Beschrijf op welke wijze samenhang en synergie wordt nagestreefd tussen uitvoering op de verschillende hoofdthema's en onderdelen.

De projectgroep komt bij elkaar om de samenhang en synergie te bewaken. In de overleggen wordt besproken hoe de uitvoering gaat. Ook wordt besproken op welke manier de thema's op elkaar aansluiten en waar mogelijkheden liggen om deze aansluiting verder te stimuleren. Er wordt gekeken naar de overkoepelende doelstellingen, die van het GALA en Sportakkoord II, in hoeverre de voortgang er is om deze doelstellingen te behalen. Ook wordt besproken of de richting om de GALA-doelen te behalen nog de juiste is en hoe het staat met de budgetten. Is er genoeg ruimte? Kan er geschoven worden? Waar zitten eventuele tekorten?

Door al deze aspecten te behandelen in de projectgroep wordt de samenhang en synergie op de uitvoering van de verschillende hoofdthema's nagestreefd.

7. Verbinding onderdelen Brede SPUK en doelen GALA en Sportakkoord II

	1. Lokaal sportakkoord	2. Brede Regeling Combinatiefuncties	3. Terugdringen gezondheidsachterstanden	4. Kansrijke Start	5. Mentale gezondheid	6. Aanpak overgewicht en obesitas	7. Valpreventie	8. Leefomgeving	9. OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	10. Versterken sociale basis	11. Mantelzorg	12. Eén tegen Eenzaamheid	13. Welzijn op recept	14. Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	15. Coördinatiekosten regionale aanpak preventie
Doelen Gezond en Actief Leven Akkoord															
Terugdringen gezondheidsachterstanden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Een gezonde leefstijl	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vitaal ouder worden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Domeinoverstijgende inzet vanuit een regionale preventie-infrastructuur	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Doelen Hoofdpijnen Sportakkoord II															
Inclusie en diversiteit in de sport vergroten	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Sociaal veilige sport creëren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vitale sportaanbieders: vergroten van de kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid van het sportaanbod	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vaardig in bewegen: een leven lang sporten en bewegen voor ieder kind en iedere jongere	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ruimte voor sport en bewegen: een toekomstbestendige sportinfrastructuur	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Maatschappelijke waarde van topsport optimaliseren	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Doelen addendum BRC															
Meer kinderen, jongeren en volwassenen die sporten, bewegen en meedoen aan cultuur (ook kwetsbare groepen en mensen die achterblijven in sport-, beweeg- en cultuurdeelname)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Sterke aanbieders in sport, bewegen en cultuur waarbij kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid geregeld is	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Een sterke verbinding tussen sport, bewegen en cultuur met andere domeinen en programma's (onderwijs, gezondheid, zorg, welzijn en sociale zaken/armoede & schulden)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

8. Toestemming gebruik informatie

☒ De gemeente geeft toestemming voor gebruik van de informatie uit het plan van aanpak voor de evaluatie van de landelijke samenwerkingsafspraken en de monitoring en doorontwikkeling van landelijk beleid.

9. Ondertekening

Het plan van aanpak dient ondertekend te worden door ten minste één wethouder.

Naam wethouder:

Birgit van Veldhuizen

Datum van ondertekening:

27 september 2023

Handtekening